Anul IV. — Nr. 7 1 Decemvrie 1940

ÎNSEMNĂRI SOCIOLOGICE

Director: **TRAIAN BRĂILEANU**

CUPRINSUL

ARTICOLE

REVISTA CĂRȚILOR

REVISTA REVISTELOR

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:
BUCUREȘTI, strada Atena 27
Telefon 5.86.74 (orele 12—13 și 19—20)

7 Lei Exemplarul

Apar de două ori pe lună

Abonamentul pentru 1 an . . . . Lei 150
Exemplarul . . . . ,, 7

Fiecare număr va avea cel puțin 32 pagini
Manuscrisele nu se înapoiază

Inscris la Tribunalul Ilfov, Secția I. Nr. 70/1940

30 NOEMVRIE

ZIUA MORȚII CĂPITANULUI

NEUITATĂ

VA RĂMÎNE AMINTIREA ACESTEI ZILE. PESTE VEACURI NEAMUL ROMÎNESC SE VA IMPĂRTĂȘI DIN TĂRIA CUTREMURĂTOAREI JERTFE, IAR GLORIA LEGIUNII VA STRĂLUCI PRIN SUBLIMA PILDĂ.

SĂ NE RUGĂM LUI DUMNEZEU!

ANUL IV. Nr. 7 1 Decemvrie 1940

Însemnări Sociologice

Director: TRAIAN BRAILEANU

Partidul ca instrument de guvernare

Partidele politice sunt cunoscute din cele mai vechi timpuri. Imperiul roman, în special, le-a cunoscut sub toate aspectele posibile. Intre partidele politice din timpul republicei romane şi cele ale epocei liberalismului modern, nu există nici o deosebire ca mijloace de luptă şi ca finalitate.

Scopul ultim era acapararea puterii politice, care apoi era folosită, după cazuri şi oameni, fie în interesul comunităţii, fie mai ales în interesul celor ce conduceau Mijloacele au variat şi ele, dela propaganda verbală pînă la revoluţii sîngeroase. Antichitatea, ca şi timpurile mai noui, le-au folosit fară scrupule, numai să-şi ajungă ţinta urmărită: stăpînirea puterei politice.

Există, însă, o deosebire mare, de organizare şi de finalitate între partidele politice ale trecutului mai îndepărtat sau mai apropiat şi cele ale regimurilor naţionaliste totalitare.

Intotdeauna s'a cerut o pregătire oarecare şi pentru îndeletnicirele cele mai uşor de deprins. Numai pentru îndeletnicirea cea mai grea şi mai delicată, aceea a conducerii Statului, epocile cari s'au scurs ca şi reprezentanţii lor nici nu s'au gîndit măcar să ceară vreo pregătire.

Formarea elitelor politice, aşa dar, este o problemă necunoscută de epocile trecute. Deabia regimurile totalitare sesizează această problemă şi o pun pe primul plan al preocupărilor lor. Nici într'o ţară, însă, nu i s'a dat acestei probleme o importanţă atit de mare ca la noi. Probabil, poate, pentrucă nici într'o ţară din lume n'a existat cîndva o clasă conducătoare mai decăzută ca la noi. Şi era explicabil ca reacţiunea

și tendința de îndreptare să se manifeste mai viguros și mai îngrijorător tocmai în acest domeniu, unde eram mai amenințați.

S'au scurs ani de zile, în care timp Mișcarea legionară n'a făcut decît pură educație, ținîndu-se deoparte de luptele politice. Era atît de inedită această atitudine a unei organizații politice, care nu vroia să facă politică cu nici un preț, încît conducătorii politici ai lumei vechi n'au înțeles nimic din frămîntările și rosturile vieții legionare. Fiind de bună sau de rea credință, ei ne acuzau că pregătim în umbră răzvrătiri armate, atunci cînd noi ne rugam fierbinte pentru morții noștri și pentru învierea acestui neam. Și un „mare" istoric al nostru n'a putut vedea în elanul creator și în spiritul de jertfă al unui tineret întreg decît comploturi și acțiuni subversive.

Și dacă, totuși, uneori Mișcarea Legionară a fost nevoită să facă și politică, aceasta se datorește necesităților de a se apăra față de atacurile dușmanilor, sau cerințelor de politică externă.

Formarea necontenită de elite politice a fost și este încă preocuparea de seamă a Mișcării legionare și a celorlalte regimuri totalitare.

In aceasta rezidă una din marile deosebiri dintre partidele politice vechi și cele noui. Partidele totalitare, însă, nu se limitează numai la formarea de elite. Cîmpul lor de activitate este cu mult mai vast, pînă a cuprinde întreaga națiune. Problema educației, a formării civice a neamului întreg, este funcțiunea esențială a partidelor noui.

In regimurile vechi, partidele politice erau expresiunea deosebirilor cari existau în mod necesar în opinia publică. Creații ale opiniei publice, partidele politice nu erau decît modalitățile ei de exprimare. Opinia publică, pe care o reprezenta partidul era impusă șefilor de massa partidului. Aceasta nu era decît încă una din formele determinismului social, aplicat pe tărîm politic.

Partidele totalitare rup cu trecutul. Concepția lor nu mai este deterministă, ci spiritualistă, dinamică și creatoare. Partidul nu mai este creația opiniei publice, ci opinia publică este creiată și dirijată de partid. Partidul, la rîndul său, este opera și creația șefului predestinat, și are misiunea de a creia și dirija opinia publică a masselor. Unitatea de opinie politică este un lucru indispensabil în conducerea statului modern. Diversitățile de opinii creiază dificultăți mari conducătorilor

în opera lor. Orice conducător de stat, pentru a-şi putea îndeplini misiunea sa, are nevoie ca întregul neam să-l urmeze încrezător. Acest lucru, însă, nu se poate obţine decît pe cale de educare, de formare a opiniei masselor populare.

Partidul politic al regimurilor totalitare are, printre altele, şi misiunea de a înăbuşi toate opiniile adverse. E o muncă pe care trebue s'o urmărească în mod continuu şi perseverent. Acesta e unul din motivele pentru care partidele politice n'au scăzut din importanţă, imediat după biruinţă.

Opera de educare, însă, nu se opreşte aici. Partidul nou are o misiune mult mai importantă în această direcţie. El este chemat să transforme un neam într'o comunitate morală cît mai perfectă. Rolul lui nu se limitează numai la creiarea condiţiilor minime de conducere politică, ci trebue să formeze un anumit tip, spiritual conceput in sensul ideologiei partidului. Fiecare membru al comunităţii trebue să devină un element activ al vieţii politice în general. In regimurile vechi, din contră, se recomanda cît mai multă cuminţenie şi pasivitate, iar grija de educare politică era inexistentă.

In lupta mare care se dă azi între popoare, nu vor rămîne în istorie decît acelea cari vor reuşi să facă din fiecare membru al lor un cetăţean activ şi cu spirit de jertfă pentru comunitatea din care face parte. *Partidul nou este marea şcoală a Naţiunii.* De el depind biruinţele şi viitorul la care aspiră Neamurile. Numai partidul, însă, care va educa şi va organiza întregul Neam într'un instrument de luptă şi permanentă creiare va merita numele de partid nou şi totalitar.

Schimbîndu-se finalitatea partidului, cîmpul lui de activitate a devenit mult mai mare, dind un concurs dintre cele mai preţioase Statului. Statul se ocupă, numai de nevoile de ordin general şi numai de acelea cari sunt mai stringente şi pe cari le poate satisface pe calea serviciilor publice. Ca o consecinţă necesară a acestei situaţii, funcţiunea de educare a Statului se limitează aproape numai la formarea elementelor de care are nevoie pentru buna funcţionare a serviciilor publice. Partidul nou este nevoit să intervină acolo unde Statul n'o poate face, dar unde totuşi ar trebui să facă ceva. Partidul, aşadar, trebue să îmbrăţişeze nevoi şi domenii de activitate cari azi nu mai pot fi lăsate în grija particularilor, dar cari nici nu pot fi trecute în seama Statului. Iniţiativa particulară disparată ca şi încercările Statului de a interveni în

anumite domenii, s'au dovedit infructuoase şi uneori chiar dezastruoase.

Trebue să intervină aici iniţiativa particulară organizată, adică partidul, nu pentru a uzurpa atribuţiuni, ci pentru a seconda Statul nu numai în opera de educare, ci mai ales în opera de refacere a Ţării. „Ajutorul legionar", serviciul economic, serviciul materiilor prime, serviciul ordinei legionare, sunt instituţiuni ale Mişcării legionare chemate să dea cel mai larg concurs Statului. Taberile şi şantierele de muncă cari vor împînzi ţara la primăvară, vor reface din temelii starea materială şi structura sufletească a unei ţări devastate de oameni şi de soartă şi care a ajuns pe punctul să-şi piardă ceeace are mai de preţ: încrederea în viitorul său.

Statul şi Partidul urmăresc acelaş scop. Funcţiunile lor, însă, ca şi mijloacele pe cari le folosesc, diferă. Stat şi partid sunt, aşadar, două lucruri diferite. Ambele, însă, sunt chemate să colaboreze împreună pentru a rezolva nevoi din ce în ce mai mari şi mai grele. Epoca liberalismului, cînd aproape toate nevoile erau satisfăcute prin liberul joc al activităţilor particulare, a apus de mult. Azi e nevoie de aportul fiecărui membru al comunităţii în rezolvarea problemelor grele ce se pun în viaţa popoarelor. Naţiunile trebuesc în permanenţă mobilizate. Războiul cu greutăţile interne şi cu ceeace trebue de făcut pentru consolidarea unui Neam din toate punctele de vedere, adeseori e mai greu decît cel purtat cu duşmanii din afară.

Acest lucru, însă, nu se poate face pe cale de constrîngere. O astfel de operă ar duce la silnicie şi ar compromite întreaga acţiune. Aici trebue să intervină partidul care să facă operă de educaţie serioasă. Nu e vorba, însă, ca fiecare membru al comunităţii să intre în partid, pentru că nu fiecare poate fi luptător, după cum nu fiecare cetăţean poate fi militar. Partidul, însă, are misiunea de a pregăti pe toţi pentru un minim de muncă şi de jertfă în folosul comunităţii.

Partidul nou, prin urmare, nu mai este un mijloc pentru a pune mîna pe Stat şi a-l exploata, ci este un colaborator al Statului, secondîndu-l în misiunea lui care devine din zi în zi mai grea. Sunt nevoi, cum spuneam mai sus, cărora Statul ca şi iniţiativa particulară disparată, nu le mai pot face faţă singuri. E nevoie ca partidul să mobilizeze, într'un elan de nestăpînit, întregul Neam şi să transforme Ţara într'un uriaş şantier de muncă. Astfel, din instrument de acaparare şi de

exploatare a puterii politice, partidul a devenit un colaborator al Statului şi instrumentul său principal de guvernare.

El ia astfel locul legii, care trebue să se limiteze numai la rolul de a da contururi precise instituţiilor cari iau naştere în mod organic din lupta pentru ridicarea Neamului şi la acela de a interzice tot ce e protivnic desvoltării vieţii sociale.

Funcţiunea creatoare în Stat nu aparţine, însă, partidului, precum nu aparţine nici legii. Ea aparţine, aşa cum spuneam într'un alt articol, exclusiv *Conducătorului* „aceluia ce transformă o massă amorfă de indivizi preocupaţi de interesele lor, într'o naţiune vie şi puternică, hotărîtă să-şi îndeplinească destinul său în istorie cu sălbăticie şi cu orice jertfe i s'ar cere".

Partidul are tocmai această misiune de a traduce în fapt gîndul şi vrerea *Conducătorului*, cu ajutorul Neamului întreg, printr'un sistem riguros de educaţie.

ION ŢURCAN

Universitatea ţărănească
Experienţa dela Ungureni

I

Timp de treisprezece ani, începînd din primăvara anului 1927, m'am străduit să aduc contribuţia mea, la resolvarea unei probleme ce mi s'a părut capitală: ridicarea satului romînesc. Pentru îndeplinirea planului ce-mi pusesem încă de pe băncile Universităţii, nu mi s'a părut deloc potrivit să mă înregimentez în vreunul din partidele politice.

Am urmărit, anume, cu amară dar aşteptată decepţie, rezultatele acelor campanii, răsboaie şi ofensive culturale, care s'au anunţat aşa de pompos, dela răsboiu încoace. dar care s'au prăbuşit în mod dezastruos în anii demagogiei politicianiste. Erau încercări prea vag concepute sus. Pe teren, în sate, aceste preocupări trebuiau realizate de oameni, în mare majoritate, nepricepuţi, lipsiţi de credinţă, de sinceritate şi de avînt.

In mintea mea, am socotit că problema mare a satului romnesc, este — înainte de toate problemă de Pedagogie socială, care trebuia gîndită şi resolvată cu ţinută şi metodă ştiinţifică. Cu pregătirea pe care mi-a dat-o Facultatea de li-

tere, secția filosofică (între anii 1920—1925) m'am întors cu gîndul și fapta la satul natal: Ungureni, din județul Botoșani.

In activitatea de 13 ani, am încercat nenumărate decepții, dar piedicile nici nu m'au desorientat și nici nu m'au deprimat, ci, dimpotrivă, m'au încurajat la luptă. Am acumulat o experiență care răsplătește toate necazurile ce am avut de trecut.

In primii ani, am întîmpinat în sat neîncrederea, pînă la ostilitate, a sătenilor, care desamăgiți de propaganda partidelor politice, se arătau refractari oricărei îndrumări. Am întîlnit apoi între autoritățile sătești, funcționari vicioși, incorecți și corupți, cărora o mișcare nouă de luminare a sătenilor nu le putea fi pe plac. Lingușitori în față, erau în schimb, uneltitori în umbră: semănau între săteni, prin știri tendențioase, neîncrederea față de noua pornire, și colportau la conducătorii politici dela județ informații false care să ne atragă urgia acestora. In toți cei 13 ani de activitate, n'am făcut nici o politică de partid, n'am fost în slujba vreunui partid și nici n'am figurat, măcar cu inscriere de formă, în vreun partid. Nu-mi consider aceasta ca o virtute, și e departe de mine intenția de a-mi valorifica această atitudine. Aveam însă convingerea, cá problema pe care o îmbrățișasem (și mai ales în felul cum vedeam soluționarea ei) nu-și putea lega destinul de un partid politic. Politicianul de eri te vroia complectamente aservit, agent electoral, agent al intereselor lui și ale partidului. Noi n'am înțeles să capitulăm și pentru aceasta am avut de tras nenumărate necazuri: cercetări, anchete, inscenări, procese.

La rîndul lor, conducătorii politici ai județului (care considerau județul ca fief personal, cu drepturi de stăpîni absoluți, unde nu trebuia să se înfăptuiască decît ceea ce le comanda interesul lor) au uneltit mai departe la București, împotriva noastră. La fața locului nu ne-au putut disloca, pentrucă eram pe poziție tari. Rămînea cealaltă cale de a ne rupe legăturile cu autoritățile dela centru. Astfel, începînd de prin 1934 datorită intriganților dela Botoșani (dela Prefectură și Camera Agricolă) Ministerul de Agricultură nu ne mai asculta cererile, iar Casa Școalelor nu ne-a mai dat nici o înțelegere. In schimb, cîștigasem și cîștigam mereu în altă parte; sătenii din Ungureni și din celelalte 11 sate vecine strîngeau tot mai puternic rîndurile în jurul nostru și se grupau în instituțiile care au luat naștere pe rînd, spre folosul nostru: Căminul Cul-

tural, Banca Populară, Cooperativa Agricolă, Comitetul de Construcţie al Bisericii din Vicoleni şi — din 1936 — Universitatea Populară. Pentru ca aceasta din urmă să capete personalitate juridică, deoarece se opunea Casa Şcoalelor, a trebuit să ne judecăm, pînă la Curtea de Apel, care ne-a dat cîştig de cauză.

S'a încercat, in acest interval, şi discreditarea mea, care am fost iniţiatorul şi conducătorul efectiv al acestor instituţii. S'a făcut afirmaţia că aşi lucra sub sugestiile francmasoneriei. ceea ce am desminţit categoric („Porunca Vremii" din 12 Iulie 1936). Insinuarea era evidentă, pentru cei care cunoşteau programul dela Ungureni, realizările şi metoda de lucru.

In ajutorul nostru, pentru a ne apăra de ponegritori, a sărit şi revista „Insemnări Sociologice": In nr. 11 din 1937, Prof. Claudiu Usatiuc a scris: „Mişcarea culturală dela Ungureni" (pag. 13). Articolul nu putea să placă puternicilor de pe atunci; a fost, în schimb, pentru noi, prilej de întărire în credinţa şi în munca noastră.

Regimul de astăzi ne-a găsit la Ungureni, în plină activitate. Toate instituţiile de acolo, sînt grupate în jurul Universităţii Populare Ungureni.

Cînd am ascultat, în expunerea dela radio, că Ministerul Educaţiei, intenţionează a creia universităţi ţărăneşti, mi-am dat seama, că întreaga activitate dela Ungureni, este foarte aproape de această intenţie. In noua stare de lucruri, o intenţie de felul acesta, are toate şansele de reuşită se adresează unor oameni cu totul disciplinaţi.

Cu intronarea noului regim, avem şi noi siguranţa, că mişcarea dela Ungureni, va avea posibilitatea să se desvolte în condiţiuni optime.

Aşa fiind, voiu expune aici programul nostru maximal de lucru. Pentru realizarea acestui program se cere vreme îndelungată. Dar ne vom aşterne la lucru, cu puteri noui, şi mai ales cu credinţa că sus vom avea înţelegerea, care pînă acum ne-a lipsit.

Iată ce s'a înfăptuit pină acum:

II

I. Pe teren cultural, Căminul şi apoi Universitatea Populară au organizat peste 2000 întruniri culturale: conferinţe, cu şi fără proecţii cinematografice, audiţii la radio, producţii

şcolare şi săteşti, spectacole cinematografice, şezători şi diferite cursuri populare.

II. Există in Ungureni o bibliotecă centrală, iar sătenii membri au mici biblioteci personale. Ei s'au deprins să rezume, în scris, pe foi de lectură, cărţile citite. Este şi un început de muzeu agricol.

III. Banca Populară, înfiinţată în 1936, are astăzi 250 membri cu capital social aproape de 250.000 lei. Face, pe an, împrumuturi membrilor săi, peste 600.000 lei.

IV. Cooperativa agricolă a organizat:

— Cultura sfeclei de zahăr în regiune. Sătenii încasează 1—3 milioane lei pe an, pentru recolta de sfeclă.

— Se valorifică grîul din regiune. Anul trecut s'a valorificat grîul în valoare de 5 milîoane lei.

— S'au făcut şi se fac operaţiuni pentru aprovizionarea armatei.

— Funcţionează un debit pentru aprovizionarea sătenilor cu cele necesare gospodăriei.

— Aprovizionează pe sătenii din regiune cu bumbacul necesar gospodăriei.

— Au fost ajutaţi sătenii, în decurs de ani, să-şi procure seminţe, producători de rasă, maşini şi unelte agricole.

— Au funcţionat, mai multi ani, citeva centre de curăţirea cerealelor, formînd sătenilor deprinderea de a-şi sorta cerealele inainte de vindere sau însămînţare.

— S'a dus o stăruitoare luptă pentru plantarea pomilor roditori in regiune. S'au plantat peste 50.000 pomi roditori şi 5000 de duzi. *In prezent, este gata spre desfacere o pepinieră de cam 10.000 de pomi, aclimatizaţi şi pregătiţi pentru regiune.*

— S'a început plantarea a 5 hectare din islazul comunal, cu scopul de a se organiza un parc.

V. Comitetul de Construcţie al Bisericii din Vicoleni a isbutit ca din 1935 pnă în 1939 să strîngă — numai dela cei 100 capi de familie din sat — fondurile necesare pentru ridicarea bisericii. Fără sprijin din altă parte, şi numai cu cheltuala şi munca acestor vrednici oameni, s'a ridicat dn Aprilie pînă în Octombrie 1939, clădirea din roşu a bisericii.

VI. S'au făcut 60.000 cărămizi pentru clădirea localului de baie populară.

* * *

Programul maximal de lucru pentru viitor este următorul :

Activitatea Universităţii Populare Ungureni, cu toate instituţiile anexe, s'a desfăşurat şi se desfăşoară într'o regiune alcătuită din 12 sate: Ungureni, Epureni, Durneşti, Mîndreşti, Călugăreni (Comuna Ungureni, jud. Botoşani) şi Plopenii Mari şi Mici, Borzeşti, Mihai Viteazul şi Vicoleni (Com. Borzeşti, Jud. Dorohoi).

I. *Clădirea unui local propriu* pentru Universitatea Populară care să cuprindă: sală de spectacol, scenă, instalaţie de cinema şi radio, sălile necesare pentru administraţie, sălile necesare pentru Şcoala Practică Agricolă şi o mică uzină electrică.

II. *Secţia Culturală,* va cuprinde:

— Organizarea întrunirilor de tot felul: conferinţe, şezători, audiţie la radio, cursuri de popularizare, etc.

— Organizarea Şcoalei Practice agricole pentru adulţi (cu cursuri pentru orientare profesională, material didactic, demonstraţii practice).

— Bibliotecă. Muzeu regional. Biblioteci personale ale sătenilor.

— Atelier de artă populară şi lucrări manuale (în special pentru perioada de iarnă). Expoziţie.

— Cor, orchestră, fanfară ţărănească.

— Menţinerea tradiţiei, cultul virtuţii şi asistenţă socială (botezuri şi cununii, troiţe şi monumente pentru eroi; concursuri de jocuri şi cusături naţionale; premii de virtute şi muncă. Sprijin moral şi material săracilor din regiune, femeilor şi copiilor).

III. *Secţia cooperatistă şi comercială.*

— Desvoltarea cooperativei agricole cu ramuri de producţie, aprovizionare şi desfacere. Asigurarea recoltelor, animalelor şi gospodăriilor.

— Desvoltarea Băncii Populare pentru operaţiuni de credit tot mai mari; înfiinţare de magazine de consum, în mai multe puncte ale regiunii.

— Fabrică de apă gazoasă.

— Brutărie.

— Magazii colectoare de cereale.

— Eventual industrii ca: moară, fabrică de uleiu, piuă, etc.

IV. *Secţia gospodărească şi sanitară,* va cuprinde:

— *Atelier de croitorie,* pentru ca fetele și gospodinele din cele 12 sate să învețe a-și coase singure hainele, după croială modestă, romînească și rurală.

— *Atelier de cusături și țesături naționale,* în care să se învețe lucrul isvoadelor bătrîne. Reînvierea portului național. Practica vopsitului cu buruieni.

— *Atelier de bucătărie,* pentru ca fata și femeia dela sat să învețe a pregăti bucate și a utiliza rațional alimentele din gospodărie. Cantină școlară. Birt popular, care să ofere drumeților mîncarea, pe preț convenabil și în condițiuni igienice. Menționăm că satul Ungureni este situat la o întretăiere de căi de comunicație: calea ferată Dorohoi-Iași și șoseaua Botoșani-Săveni.

— Sală și loc de petrecere pentru săteni (hore, nunți).

— Amenajarea parcului cu loc de petreceri și spectacole de vară.

Baie populară. Frizerie.

V. *Secția economică și agricolă,* trebue să organizeze o mică fermă (gospodărie), avînd:

— o pepinieră cu pomi, care să aprovizioneze în fiecare an satele cu pomi aclimatizați,

— grădină de zarzavat,

— prisacă demonstrativă,

— un cîmp de experiență pentru elevii adulți ai Școalei practice agricole,

— stație de mașini agricole (tractor, secerător, mașini de curățit și selector mecanic),

— un punct zootechnic cu reproducători selecționați.

VI. *Diverse.*

— Universitatea Populară va trebui să stimuleze sau să patroneze direct activitatea în următoarele direcții:

— *Clădiri de biserici.* Afară de biserica din Vicoleni, care va trebui terminată, mai sunt în regiune următoarele sate lipsite de biserică: Epureni, Durnești, Mîndrești, Plopenii-Mari și Mihai Viteazul.

— *Clădiri de localuri de școli,* în: Epureni, Sapoveni, Ungureni-Jianu, Durnești, Vicoleni.

— Refacerea și pietruirea șoselei Vorniceni-Ungureni-Coșteni, și varianta Euperini-Vicoleni, cu podul de peste Jijia.

— Fîntîni igienice.

— Irigații și asanări de bălți. Regiunea este paludică.

— Clădirea localurilor de Primărie, Jandarmărie, Oficiul Poştal.

III.

Trecînd la mijloacele necesare realizării acestui program, problema ni se înfăţişează cam în acest fel.

In primul rînd, stau înfăptuirile de pînă acum, ca bază pentru cele viitoare. Avem în personalul nostru de serviciu, 5—6 tineri, disciplinaţi şi muncitori, formaţi în spiritul nouei porniri. Toţi au fost şi sînt salariaţi din produsul muncii lor la Cooperativă şi ştiu că remuneraţia lor este numai în măsura în care pot ei să creeze venituri şi beneficii instituţiei la care servesc. Existenţa lor este legată de hărnicia, cinstea, şi priceperea pe care o pun în serviciu.

Ne întemeiem apoi pe contribuţia localnicilor pentru serviciile pe care instituţiile noastre le aduc lor. Ceea ce s'a făcut în 13 ani nu s'a realizat din pomană sau subvenţii, ci numai din produsul unei munci deosebit de grele, prestate zi cu zi în folosul localnicilor.

Personal, sunt dela început la dispoziţia acestei mişcări; mă leagă datoria faţă de satul natal.

La toate instituţiile dela Ungureni şi în tot timpul celor 13 ani de activitate, am lucrat cu totul onorific şi n'am avut nevoie să primesc nici salar şi nici altă răsplată materială sau bănească în vreo formă oarecare. Programul schiţat mai sus formează, pentru mine, un ideal de viaţă.

Intenţia şi pregătirea mea în sensul acelui program s'au verificat în cei 13 ani de lucru pînă acum. Aceşti ani, îi socot numai o prefaţă pentru activitatea rodnică şi în proporţii mari, ce trebue să înceapă la Ungureni, sub auspicile actualului regim.

Afară de resursele locale şi de silinţele proprii, avem nevoie de ajutor, în următorul fel:

I. Solicităm atenţiunea binevoitoare a Ministerului Educaţiei Naţionale să recunoască mişcării dela Ungureni, caracterul de experiment social-pedagogic, pentru resolvarea problemelor satului romînesc. Cerem ca Universitatea Populară din Ungureni să fie considerată ca o instituţie model, cu activitate demonstrativă.

II. Programul maximal de lucru depăşeşte cu foarte mult, puterile noastre băneşti. Avem nevoie de ajutor şi de fonduri

pentru construcţiile şi clădirile ce vor fi prevăzute în programul anual de lucru, în ordinea importanţei lor.

Toate imobilele făcut la Ungureni nu sînt o pierdere de bani, căci pe lingă folosul lor din timp de pace, toate pot fi puse în slujba apărării naţionale în caz de războiu.

III. Ataşarea pe lingă Universitatea Populară — pe măsură ce activitatea se va amplifica, — a următoarelor posturi dela Ministerul Educaţiei Naţionale şi Casa Şcoalelor:

Un post de învăţător, al cărui titular să se ocupe cu coordonarea activităţii culturale din regiune şi activitatea extraşcolară a şcolilor. In cest post se va putea detaşa în fiecare an cite un învăţător fruntaş, din diverse părţi ale ţării, pentru practică socială, pentru ca în urmă să înceapă o mişcare similară în localitatea respectivă.

Astfel, Universitatea Populară dela Ungureni, ar dobîndi adevăratul caracter de şcoală pentru învăţăminte sociale.

— Un post de institutor agronom, pentru conducerea şcoalei ţărăneşti şi a fermei.

— Un post de maistru pentru lucrări manuale şi artă populară.

— Un post de maistră pentru gospodărie.

— Un post de maistră pentru croitorie.

— Un post de maistră pentru ţesătorie.

IV *Acordarea de ajutoare şi credite băneşti* pentru investiţii de producţie (în operaţiile Cooperativei, Băncii Populare, întreprinderi comerciale, fermă, etc.).

V. Dotarea Universităţii Populare cu imobilele şi terenurile necesare:

— Improprietărirea Universităţii cu o suprafată de cel puţin 10 hectare teren, pentru fermă şi cîmp de experienţă.

— Dobîndirea locului potrivit pentru clădirea localului Universităţii Acest teren este situat în satul Ungureni-Jianu, e în suprafaţă de 40 prăjini şi este proprietatea Ministerului Sănătăţii, care îl are prin testament, dela defunctul Ion Jianu fondatorul spitalului local.

— Dobîndirea suprafeţei de 5 hectare din islazul comunal, teren situat pe dealul spitalului, pe care să se realizeze parcul proiectat. Plantaţia am început-o cu cîtiva ani în urmă.

— Pentru clădirea băiei populare trebueşte achiziţionat locul de casă de 19 prăjini, situat lîngă podul de peste rîul Jijia.

— Pentru brutărie şi celelalte instalaţii industriale, pre-

cum și magaziile pentru colectarea cerealelor, se pot obține dela Oficiul de colonizare.

VI. Să se asigure concursul tuturor autorităților județene din orașele Botoșani și Dorohoi, pentru a se realiza opera edilitară și de construcții publice, prevăzută la sfirșitul programului.

EUGEN NECULAU
Profesor
Președintele Universității
Populare „Ungureni"

Viața legionară, izvor de creație

In armata de luptători și factori de creație, Legiunea numără și un important mănunchiu de arhitecți, sculptori și pictori, crescuți în spiritul de ecumenicitate al trăirii legionare. Și această echipă în pașii biruitori ai Legiunii, își are un trecut legat de momentele ce i-au fost hărăzite, în a le împodobi răscrucile istorice. Acest mănunchiu și-a avut dela început viața lui, viața de cuib. Creațiunile sale sunt normal creațiunile la care poate ajunge un organism desvoltat organic. Intre ei s'a ajuns la acea noțiune care e firesc deosebită: una e a fi artist plastic și alta e a fi artist plastic legionar. Noțiunea de artist plastic legionar vrea să fie satisfăcută pe lîngă tot ce-i cere unei consfinţiri și acea transformare totală într'un *om nou*, într'un *artist plastic nou*. Un artist plastic legionar trebue să se dăruiască în totul Legiunii. El nu mai cunoaște în creația sa, decît Legiunea și Neamul. El își construește măreţele înfăptuiri pe piatra de unghiu a *jertfei legionare* și'ntocmai Meșterului din legendă, meșterului Manole, el se smulge din dragostea omenească și pentru Invierea neamului său, în orice clipă stă gata de moarte. Un artist legionar își conduce existența fizică după cele mai categorice principii de viață creștină. Rugîndu-se lui Dumnezeu, gîndindu-se în permanență la Căpitan și ridicîndu-se cu sufletul la jertfa martirilor mișcării, el pune piatră peste piatră la înfățișarea plastică a Romîniei legionare, sfărîmînd cu tîrnăcopul acele urme ale unor ziduri de ură și de mișelie ce-au impresurat-o.

Artistul legionar nu e preocupat să redea frumosul natural, frumosul cotidian; el se ridică în a construi frumosul măreţelor înfăptuiri legionare. Opera artistului legionar e pusă

pe viață, pe trăire interioară, prin participarea totală la viața legionară. Un artist legionar nu-și recomandă sieși un fel de viață, ci își ordonă și consimte această viață. Și construindu-și viața el își construește propria sa operă care e făcută după chipul sufletului său de legionar, aspră, scînteetoare, neclintită.

Un artist legionar nu e un om de afaceri, el nu umblă după lux, după trai bun, de a-și satisface ambițiile personale, sau poftele de mărire. El a înțeles în a se integra în elita legionară. El își supune ființa fizică la permanenta jertfire în slujba Neamului, el știe că ideea de elită este legată de ideea de jertfă, de sărăcie, de trăire aspră și severă a vieții. El știe că numai atunci va creia pentru Legiune, cînd va fi în *permanentă jertfire de sine.*

Un artist legionar nu se poate gîndi la o îmbogățire materială. In atelier el duce o viață aspră și severă, fără lux, și fără îmbuibare, o viață de absolută camaraderie; e camarad cu zidarul care-și pregătește zidul pentru a desăvârși o icoană, e camarad cu tîmplarul care-i pregătește schela, e camarad cu toți aceia cari intr'un comun efort tind spre desăvîrșirea operei concepută de el, și mărturisită lor. Dragostea e cheia de boltă a înfăptuirilor sale. „Dragostea îndelung răbdătoare, dragostea plină de bunătate, dragostea fără pizmuire, dragostea care nu se laudă, dragostea care nu se umflă de mîndrie, care nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se mînie, nu se gîndește la rău, nu se bucură de nelegiuire ci se bucură de adevăr. Crede totul, nădăjduește totul, sufere totul" [1]).

Acesta este portretul unui artist legionar, a acelui artist legionar chemat să construiască o gospodărie romînească nouă, un sat romînesc nou, un oraș romînesc nou, o Capitală nouă. Numele lui e Legiunea.

Temelia e pusă, urmează clădirea Palatului.

Azi sfintele oase le-au pus temelii
Vajnice, Neamului Dac,
Și ele înfruntă de-acum veșnicii
Stînci tencuite cu veac...

ALEXANDRU BASSARAB

---

[1]) 1 Corinteni 13,4-7.

Descifrarea unui sens

Dumnezeu a vrut ca Mişcarea legionară să învingă. Toată lumea cu suflet curat şi de bună credinţă, setoasă de dreptate, s'a bucurat. Atit înlăuntrul Ţării, cit şi în afara ei. Toată lumea a luat act, în orice caz. Chiar şi duşmanii Mişcării legionare. Numai oficialitatea conducătoare a Bisericii Ortodoxe Romîne tace. A tăcut dela început şi tace încă. Nu manifestă cu nimic o atitudine faţă de noua orînduire a lucrurilor, după cum a arătat şi Părintele Dr. Liviu Stan, în articolul „Sfântul Sobor" publicat nu de mult in ziarul „Cuvântul".

De ce tace oficialitatea Bisericii? Mai mult: de ce în majoritatea lor, Sfinţiţii Chiriarhi şi o parte din Preoţi, manifestă chiar protivnic regimului legionar? Pentrucă oficialitatea conducătoare a Bisericii Ortodoxe Romîne nu este pe linia dogmatică şi canonică a Sfintei Biserici Ortodoxe Ecumenice. Să dezvoltăm această afirmare.

I. Preliminarii

1) Teză teologică: „La fiecare acţiune are a se considera *principiul* din care rezultă ea". (Dr. Vasile Găină: „Teoria Revelaţiunii" C-ţi 189...).

2) Afirmare legionară: „Mişcarea legionară este expresia politică a Ortodoxiei". (Corneliu Zelea Codreanu).

3) Constatare: A) Bunul Dumnezeu ne-a invrednicit să punem început de temelie Statului Naţional Legionar. Pentru acest Stat, *principiul* de existenţă şi afirmare, iniţial, totalitar şi permanent, nu poate fi altul decît însăşi *Biserica* lui Hristos-Dumnezeu. Urmează deci: supremul punct de onoare al Romîniei Legionare trebue să fie grija deosebită şi neîntreruptă pentru bunul mers şi strălucirea Sfintei Biserici.

B) Statul Naţional Legionar află Biserica Ortodoxă Romînă într'o cutremurătoare absenţă şi decadenţă în ceeace priveşte pe actualii „reprezentanţi oficiali" ai ei.

Statul Naţional Legionar nu va putea şi nici nu-i este îngăduit să mai colaboreze o singură clipă cu aceşti „reprezentanţi oficiali" ai Bisericii, pentrucă:

a) Statul Naţional Legionar este realmente slujitor al lui Hristos Dumnezeu — pe cînd „reprezentanţii oficiali" actuali ai Bisricii se pot dovedi oricînd, dogmatic şi canonic, (afară

de prea onorabilele excepţii) că sunt „anticrişti", ceeace este înspăimîntător dar real!

b) „Reprezentanţii oficiali" actuali ai Bisericii, confundă Instituţia Divină a Mîntuitorului cu persoana lor atee şi fariseică.

Statul Naţional Legionar nu are voie să tolereze aceasta, căci riscă a fi pedepsit de Dumnezeu!

4) Prevedere: Statul Naţional Legionar, în teritoriul pe care i-l-a dat Dumnezeu în grijă şi organizare, fiind dator să instăpînească rînduiala şi în Biserică — se va izbi de:

perfidia, svîrcolirea şi îndărătnicia „reprezentanţilor actuali" ai Bisericii Ortodoxe Romîne.

Aceştia vor aduce ca suprem argument:

a) *autonomie* Bisericii şi b) *respectarea canonicităţii* Ei. Amîndouă aceste puncte ale argumentului lor vor cădea din capul locului, pentrucă:

a) Autonomia Bisericii, nu este şi nu poate fi absolută decît în sobornicitatea ei harică privitoare la: doctrină, sfintele taine şi împăcarea Neamurilor;

Numai prin aceasta îşi afirmă — atît fiecare slujitor al Bisericii în parte, cît şi toţi laolaltă — integrarea în canonicitatea Bisericii.

b) Canonicitatea Bisericii, afirmîndu-se dela sine numai prin identificarea deplină cu ea a slujitorilor ei, tocmai prin aceasta, dărîmă falsa „autonomie" a celor ce confundă iresponsabilitatea lor personală cu rostul sfînt şi înfricoşat al Bisericii! — dar, întăreşte, implicit, adevărata autonomie a celei „una, sfîntă, soborniceascá şi apostolească" Biserică.

5) Suprema datorie: De vreme ce, acela care ar îndrăzni să aibă contact şi chiar să conlucreze cu cei „blestemati" şi-ar atrage el însuşi „blestemul'" acelora — Statul Naţional Legionar, trebue *să o rupă* cu „reprezentanţii oficiali" şi cu „legea de organizare" dela 1925, a Bisericii Ortodoxe Romîne şi are ca supremă datorie:

Rehabilitarea şi reintegrarea Bisericii Ortodoxe Romîne în sfînta canonicitate ecumenică şi organizarea ei ca atare!

II. Organizarea Bisericii în Statul Legionar

Mulţi clerici, ştiind toţi clericii că trebue să vină o schimbare şi o nouă lege, se întreabă: *cînd* va apare „*legea* de reorganizare a Bisericii"? Ca şi cînd o lege oricît de perfectă, ar

constitui în sine un miracol, care ar putea schimba automat starea lucrurilor din Biserică. Dar, nici unul nu se întreabă: *cum* este bine să se facă schimbarea de fapt în bine a lucrurilor și organizarea Bisericii? Ori, așa ar fi firesc, căci, de vreme ce este vorba de „organizare", trebue să ne gîndim la ceva *„organic"*, real și sistematic și nicidecum abstract și dialectic.

Noi știm că Insuși Domnul nostru Iisus Hristos a spus: „Nu se pune vin nou în burduf vechiu... nici petec nou la haină veche"... Pe aceasta s'a întemeiat și Căpitanul cînd a afirmat că îi trebue, pentru înoirea țării nu programe și constituții noui, ci un „om nou" — „omul legionar", care este omul cu adevărat „creștin-romîn".

Așa s'au întimplat și lucrurile în Țară: au biruit întîiu „oamenii cei noi", oamenii Mișcării legionare și apoi, prin ei, urmează să se facă și haina potrivită a noilor rîndueli. Exact ceeace se întîmplă și cu pruncul care se naște: întîi trebue să apară pruncul concret, real, viu și apoi se fac și se potrivesc îmbrăcămintele firești, pe măsura desvoltării lui.

De aceea și în Biserica din Statul Național Legionar: normal, trebue să pornim dela „înoirea duhului", dela oameni noui și cu adevărat temători de Dumnezeu și pătrunși de credinciozie și devotați rînduelii Ortodoxiei și apoi, va urma, firesc, organic și legiuirea cuvenită, ca o haină a vremii și a locului în care Romînia Legionară slujește Bisericii Ecumenice a Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

Comandamentul Mișcării Legionare are un „Centru de studii și docemuntări", împărțit în diferite „secții" după respectivele funcțiuni organice ale părților care compun organismul Mișcării în totalitatea ei. O asemenea secție este și cea Bisericească. Mișcarea Legionară i-a dat dela început atenție cuvenită și îi arată în permanență respectul deplin și filial, considerînd-o vîna centrală prin care Mișcarea va să-și absoarbă hrana spirituală necesară dela Biserica Mamă.

„Secția Bisericească", de pe lîngă „Centrul de studii și documentări" al Comandamentului Mișcării legionare este împărțită în grupuri:

1) Organizare și administrație. 2) Misionarism. 3) Asistență socială. 4) Invățămînt teologic. 5) Monahism și 6) Studiul legilor.

Grupul „organizare și administrație" fixează liniile generale de gîndire și acțiune ale întregii „secțiuni Bisericești" și are ca punct de plecare: starea de fapt în Biserică în acest

moment, cu tendință hotărîtă de acțiune minimă și imediată. Pornește la această acțiune cu grupurile *„misionarism"* și *„asistență socială"*, pentrucă acestea pot începe, neted, înoirea efectivă a sufletelor și a stărilor sociale. Aici, trebue să atrag atenția, Cucernicilor Preoți, asupra unui lucru extrem de important. Mulți clerici au pus întrebarea: Cum se încadrează Preoții în Mișcarea Legionară? Unii au mers pînă acolo, încît au sosocit că nu ar fi rău să se constitue un „corp preoțesc-legionar". Ar fi o mare greșeală. Prima întrebare, însă, îmi pare firească în măsura în care este desinteresată. De aceea, Preoților care doresc să se alipească Mișcării Legionare, le putem spune că, pentru cucerniciile lor, cel mai frumos criteriu de apreciere nu poate fi altul decît: măsura elanului și rîvnei cu care se pun fiecare la dispoziția grupurilor „misionarism" și „asistență socială". De pildă: două lucruri vor lămuri mai bine această afirmație. Intîi, în ceeace privește grupul „misionarism" — în loc ca un preot să facă marșuri sau alte lucruri de natură mai mult militărească, așa cum este spiritul ostășesc al Legiunii — ce strașnic mijloc de întrecere va fi faptul de a se oferi repartizării pe fabrici sau alte întreprinderi unde sunt categorii sociale nu tocmai evlavioase și acolo ar predica pe Hristos în cadrul programului fixat de conducătorul grupului misionar al Secției Bisericești.

Cu cît un preot va avea la activul său mai multe convertiri de atei, comuniști, sectanți și tot felul de rătăciți, cu atît va străluci mai mult stima lui în ochii Mișcării Legionare. La fel și în legătură cu problemele care se pun grupului „asistenței sociale". Cu cît un preot va fi frecventat mai multe spitale sau case de nenorociți, sau aziluri, etc., și va răspîndi acolo lumina și mîngîerea harului Domnului nostru Iisus Hristos, cu atît va fi mai cu adevărat „Părinte" între legionarii lui Hristos și ai Neamului.

Punînd temelia Organizării Bisericii în Statul Legionar pe acești doi stîlpi puternici — misionarismul și asistența socială — în mod firesc se va zidi și restul edificiului prin felul cum va lucra: grupul „învățămîntul teologic" spre adîncime și grupul „monahism" spre înălțime. Din tot acest ansamblu de acțiune minimă și imediată, ca un corolar al unei realități organice, va apare și legea cea mai bună a noilor orînduiri, pe care o va da grupul „Studiul legilor", condus de Părintele Dr. Liviu Stan, autorul masivei lucrări, scrisă cu autoritate și seriozitate legionară: „Mirenii în Biserică".

Dela aceste puncte de afirmare şi purificare, se vor naşte, apoi, toate celelalte probleme cu soluţiile lor de progres şi desăvîrşire a Bisericii Ortodoxe Romîne, spre slava lui Dumnezeu Tatăl şi Fiul şi Sfîntului Duh, în vecii vecilor, amin.

Preot ILIE I. IMBRESCU

Puterea socială muzicală

Preocupările de azi, ale statului tind către găsirea unor forme de manifestare, care să corespundă nevoilor organice ale naţiunii. Pe plan cultural năzuinţele sunt însă cu mult mai dificil de realizat, deoarece, pe de o parte, spiritul rector în diferite domenii de activitate culturală lipseşte încă, nefiind dată posibilitatea de coordonare a tuturor valorilor creatoare în vederea aceluiaş ideal, pe de altă parte însăşi aşezarea şi rezolvarea problemelor întîmpină aici mult mai multe greutăţi decît în oricare alt domeniu practic, unde rezultatul este imediat şi nu depinde de judecăţi de valoare. Ceiace însă uşurează dela început discuţiunea, atît în vederea teoretizării cît şi a măsurilor de ordin practic — aceste din urmă mai ales interesează în cel mai înalt grad —, este noţiunea de putere socială. Articolul d-lui profesor Traian Brăileanu intitulat Naţiunea şi Puterile sociale aduce în No. 3, anul IV al acestei reviste elementele generale ale acestei probleme. Pe noi ne interesează numai în latura în care putem desvolta subiectul nostru. Puterea socială artistică, determinată în lăuntrul societăţii în raport cu o putere economică sau politică de pildă, poate fi împărţită în anumite comunităţi de artă. In acest sens se poate vorbi şi de o comunitate muzicală. Este o problemă de sociologie de a face teoria generală a comunităţii sociale precum şi a raporturilor de interdependenţă a diferitelor puteri; pe noi ne interesează comunitatea muzicală cu sensul ei de putere socială, factorii care o determină, idealul de artă spre care trebue să tindă în timpul de faţă, măsurile de ordin practic pe care va trebui să le luăm pentru a realiza o cît mai intensă trăire a faptului muzical sub cele trei aspecte: creaţie, interpretare şi ascultare. Pînă nu de mult existenţa unei vieţi muzicale formulată şi susţinută în virtutea principiului „artă pentru artă", era considerată oarecum supranaţională. Pe muzicant nu-l interesa în nici un fel participarea sa la

destinul neamului. El se încadra într'o comunitate universală a marilor centre, unde aducea cu sine, arare ori conştient, nota unui exotism mai mult sau mai puţin pronunţat. Ivirea şcolilor naţionale de muzică, la început cu explicabila lor tendinţă de pseudomorfoză şi apoi adoptînd tot mai mult probleme de desvoltare organică, autonomă, îşi găseşte exemplu şi în muzica romînească. Azi comunitatea muzicală trebue delimitată în vrerile de trăire ale neamului, punîndu-se astfel problema unei aşezări în veac a muzicii romîneşti.

Comunitatea muzicală romînească se conturează din elemente proprii. Presupunem o stare psihologică diferită în care setea de infinit dă naştere cîntecului popular, exprimînd un anumit destin „alcătuit din anume duh şi din anume sînge, din anume drumuri, din anume suferinţi" cum spune Lucian Blaga. Nu este atit intentia de a adopta teoria orizontului stilistic cu privire la geneza cîntecului popular în sensul consacrat „spatiului mioritic", cît scoaterea în evidentă a factorului colectiv muzical. Are muzica o putere de coeziune cum nu o are nici o artă, scoasă în evidenţă, în seria considerabilă de scrieri asupra ei, de către cei vechi. Este ceiace atribue muzicii un rol, deosebit în statele culturii antice, dă unitate spiritualităţii evului mediu creştin, deschide un orizont aşa de complex cum este cel al etnografiei muzicale în timpul nostru. Mă gîndesc aici la cercetările ce s'au făcut cu privire la legile după cari se structurează muzica diferitelor popoare şi tot odată le încheagă o unitate spirituală. Aceste au dus la înlocuirea treptată, fată de veacul al XIX-lea, a conceptiei universaliste cu cea etnică şi dau importantă nelimitată valorii estetice a muzicii populare. Cîntecul popular este deci temelia pe care îşi găseşte sprijin comunitatea muzicală romînească. Este greşit să ne închipuim — ceiace s'a afirmat de altfel destul de des în scrisul despre muzica populară — o comunitate muzicală slujind unui ideal de artă. In mijlocul ţărănesc muzica apare întovărăşind viata în aşa fel încît o separare a valorilor estetice de celelalte valori este de multe ori imposibilă fără alterarea gravă, a întelegerii ethosului ei. Comunitatea muzicală trăeşte, fără să-si dea seamă, în complexul marei comunităti spirituale romînesti, fiind un aspect, o fată a ei. Problema intemeierii vietii noastre muzicale culte pe bunurile artistice ale poporului nu trebue să ocolească acest fapt. Nu este posibil de a face artă în afară de legile morale, religioase, politice ale neamului, cum, pe de altă parte, neamul

nu poate să-şi atingă culmea lui de mărire, dînd la o parte sau neglijînd valorile artei. Deci funcţiunea artei este hotărîtoare în stat, cum este religia, cum este morala. Nici un motiv nu este pentru a o considera din acest punct de vedere ca pe un factor secundar De aceia este nevoie de a lăsa să se desvolte comunitatea de artă, mai mult, se impune din primul moment luarea tuturor măsurilor în vederea organizării ei ca putere socială. Inainte de a vorbi despre arta romînească trebue să ne gîndim la o comunitate de artă a noastră. De aceia este prematur de a vorbi din anumite puncte de vedere de felul cum trebue scrisă ea, adică de stilul ei. Se poate afirma însă că în muzica populară găsim indreptarul ei şi că tot ce facem din punct de vedere raţional în această privinţă trebue să aibă ca ţel extinderea spiritualităţii săteşti, pe care o considerăm, ca bun de temelie, pentru toate manifestările culturale. Deci cîntecul popular şi bisericesc trebue să capete o atenţie deosebită în preocupările statului nostru cultural, iar de intensitatea participării noastre la procesul de creaţie, de interpretare, de auzire, va depinde şi valoarea întregii comunităţi muzicale. Faptul amintit că muzica are o putere de a închega sufletele omeneşti, pornind dela umilul cîntec de copil şi sfîrşind în contopirea estetică pe care o presupune ascultarea unui concert simfonic, cum nu o are nici o artă, a fost şi cauza pentru care îndrumătorii politici şi spirituali ai vremurilor noastre au aşezat cîntecul la temelia întregii lor acţiuni de renaştere naţională. Astfel ia naştere cîntecul politic şi revoluţionar care structurează grupuri muzicale bine distincte cu semnificaţia lui aproape rituală. Impresionant din acest punct de vedere este momentul în care massa de zeci de mii de oameni se uneşte prin cîntec. Pentru comunitatea muzicală mijloacele de manifestare sunt multiple şi diferenţiate. Pornind dela o fază primară, în care valorile tind să se contopească în acelaş ethos etnic, comunitatea muzicală se precizează, ca putere socială, pe măsură ce părăseşte fazele diletante, prin afirmare estetică. Această tendinţă care trebue să rămînă naturală, deci să păstreze în sine valorile morale etnice, tocmai pentru a permite circularea nestricată a celor estetice, a suferit şi la noi depe urma amestecului evreesc. Cine s'a ocupat de viata noastră muzicală, cît de cît, ştie anumiti evrei primiţi de către asociatia compozitorilor romîni şi sustinuţi de premiile „George Enescu" contînd în străinătate, ca fruntaşi ai muzicii romîneşti, în numele unui hiperestetism,

cu totul dăunător firii romineşti. Comunitatea noastră muzicală era bolnavă, fie că desvoltarea valorilor ei se făcea fără un raport de interdependenţă direct spre principii estetice universale, fie că suferea depe urma amestecului străin. In lăuntrul ei nu lipsesc însă nici elementele, cari, prin concepţia lor despre lume şi artă, păstrează atitudinea etică necesară noilor îndrumări. Astăzi, împlinirea aceasta o garantează concepţia statului naţional legionar. In cadrul lui se poate discuta despre organizare.

In principiu orice acţiune de organizare sau regenerare trebue să aibă în vedere acele nuclee de viaţă muzicală cari odată trezite au facultatea de a se desvolta dela sine. Aceasta spre deosebire de iniţiativele din trecut, pornite de sus, după tiparul marilor instituţii apusene, şi susţinute artificial de stat, cum sunt operele, filarmonicele şi academiile în genere fără auditori şi fără elevi autentici. Ci renaşterea muzicală trebue să pornească dela trezirea interesului general pentru muzică, prin care presupunem desvoltarea gustului de a face muzică în familie, trecînd apoi de aici in grija pe care o au şcoala, biserica şi armata. Ideia aceasta revine într'una în scrisul despre muzică pe care l-am putut urmări după răsboiul mondial cînd împlinirea teritorială a Rominiei impunea imperios o mare renaştere spirituală. Azi ea trebue afirmată cu mai multă putere, mai ales că, după cele ce s'au întîmplat, este nevoie de dinamizarea naţiunii pînă în fibrele ei cele mai ascunse. Planul de organizare al vieţi muzicale va ţine cont de însuşi fenomenul muzical în primul rînd. Oricît vom încerca să dăm importanţă educaţiei, cercetărilor folclorice, estetice, teoriei sau filosofiei muzicale, centrul preocupărilor trebue să rămînă creaţia. In jurul fenomenului ei se vor grupa celelalte discipline, contribuind doar la sporirea intensităţii de trăire a operei de artă muzicală, fructul activităţii creatoare. Anumite pretenţii ale criticii bunăoară de a-şi asuma un fel de tutelă asupra creaţiuni sunt lipsite de seriozitate. Critica normativă trebue înlăturată oriunde şi-ar atribui un rol preponderent. Numai intuiţia artistului creator poate deschide druin nou în artă. El poartă în sine, în virtutea unui dar dumnezesc, icoana operei de artă a viitorului. Pentru ca, creatorul însă să urmeze reprezentantul drept al comunităţii lui spirituale. In lăuntrul două. Astfel se organizează „Reichsmusikkammer" (camera muzicale va avea altă înfăţişare la noi. Aici raţiunea va ţine samă de nevoia de a lămuri creaţia şi astfel se desprinde

linia destinului cultural al neamului napărat trebue să fie muzicală a Reich-ului, în virtutea principiului totalitar, înlăturînd oarecum vechil proeminențe exclusiviste, în turnuri de fildeș, față de tot ce însemna bun spiritual al marelui popor. Nu este nicidecum gîndul de a propune imitarea unei instituții, ci de a găsi făgașul adevărat de desvoltare al vieții noastre muzicale. De aceia felul de organizare al puterii sociale vieții artistice muzicale posibilitatea de activitate este multiplă. Ea trebue divizată și dirijată spre nouile idealuri. Dar mai întîi să încercăm o schiță a diferitelor ei aspecte și domenii de activitate posibile și necesare.

Viața muzicală prezintă trei aspecte bine distincte și anume: cultural, economic și juridic. Primul cuprinde activitatea spirituală în sine și trebue să aibă primat absolut asupra aspectului economic menit să-l întrețină, și asupra celui juridic chemat să asigure, în lăuntrul legii, existența primului. *Domeniul cercetării muzicale*, în care vor activa cei ce se ocupă cu tot ce va fi necesar pentru a întemeia o doctrină a muzicii romînești, o teorie a ei. Căutînd temeiurile vieții romînești, ne vom ocupa de cîntecul popular, de culegere, depozitare, analiză, publicare. Tot așa de însemnat va fi cîntecul bisericesc ca studiu paleografic și comparat. Va trebui să se dee cel mai larg concurs pentru intensificarea studiului acestor două probleme fundamentale ale culturii muzicale romînești. Timpul nostru a reliefat, dîndu-i o importanță deosebită, cîntecul politic. Valoarea estetică a acestui gen, atît la noi cît și în alte părți, poate fi discutată; dar nu ea interesează, ci semnificația de element dinamic în împlinirea destinului nostru sub soare. De aceia cîntecul legionar se așează în strînsă legătură alături de cîntecul ostășesc. Mareșalul Iosef Pilsudski a spus următoarele: „cîntecele ostășești au înviat cultura polonă". Puțini din conducătorii militari, au înțeles, această problemă. In armata noastră cultivarea cîntecului a fost lăsată de obiceiu pe seama sergenților majori. Ce-a scos la iveală inspirația lor cazonă formează un repertoriu pur caragealesc. Din cînd în cînd cîte un ofițer doar, cu pasiune muzicală, l-a înnobilat cu vr'un marș învățat, în școala militară. Și această lature de manifestare trebue însă aranjată cu totul pe temeiuri etnice. In sfera cercetărilor cîntecul politic și ostășesc va forma un capitol de sine stătător, unde se va urmări întemeierea, mai întîi de toate, a unei doctrine a lui. Datele înșirate pînă aici dau elementele pregătitoare fundamentale ale mu-

zicii romîneşti culte. Problema ei rămîne, în ierarhizarea noastră, centrală şi cu ea intrăm în domeniul esteticei, unde orice discuţiune trebu să aibă în vedere, analitic toate elementele operei de artă muzicală. Nevoia de a cîştiga o metodă de cercetare ne va duce la cunoaşterea problemelor puse şi a rezultatelor obţinute de ştiinţa muzicală a vremurilor noastre. Nu vom fi străini deci de cercetările acustice, fiziologice, psihologice, teoretice, estetice, istorice, etnografice, sociologice, etc., întreprinse, în orice parte a lumii. Se va impune organizarea unui institut de cercetări muzicale, care să fie pivotul orientărilor noastre.

Al doilea domeniu, *cel al educaţiei*, se conturează în imediată dependenţă de problema teoretică. Spre deosebire de lumea antică şi cea a evului mediu, unde, învăţătura muzicală era dirijată fie de stilul etic al statului, fie de spiritualitatea bisericii, lumea noastră modernă a lăsat multă vreme educaţia la voia întîmplării. Astfel şi graţie ei activitatea muzicală devine centrifugală, universalistă, faţă de comunităţile naţionale. Desigur teoria nu este în stare să dee lecţii de creaţie compozitorilor, dar poate să influenţeze indirect creaţia prin educaţie. Este însă greşit de a pune problema ei în legătură numai cu organizarea diferitelor instituţiuni de educaţie generală şi specială, care neapărat vor fi aşezate pe o bază etnică din primele începuturi, fără a căuta influenţa ei în însăşi viaţa socială. Este locul unde educaţia se îmbină cu manifestarea muzicală fie profesională, fie diletantă, cum se prezintă aceasta din urmă în familie sau în comunitatea sătească. Trezirea la viaţă nouă a factorului de îndrumare muzicală cade tot în sarcina educaţiei. Ca să avem un exemplu numai să ne gîndim la rostul pe care poate să-l aibă în mijlocul satului cîntăreţul de biserică, dascălul de altă dată, pe care stăpînirea liberală l-a redus la proporţii de caricatură, dar a cărui grijă cade tot ce este muzică în viaţa satului — corul de biserică, corul popular, tradiţiile cultice ale muzicii populare, fără să fie un element de distrugere a tot ce s'a păstrat de veacuri ca o dovadă a autenticităţii noastre. Sau să ne gîndim la rolul educaţiei muzicale în familia romînească, unde la noi totul este lăsat la voia întîmplării. Sigur că aci este greu de a interveni într'un mod didactic, dar trebue găsită o soluţie fericită pentru a trezi sentimentul sănătos al frumosului, înlăturînd definitiv obicinuita distracţie cu mititeii şi lăutarii dela bodegă. Şi aici generaţiile noui eşite din şcoala nouă,

clădită sistematic pe realitățile noastre, vor schimba familia, dîndu-i alte sensuri decît cele de pînă acum. Dacă veacul al XVIII-lea este așa de bogat în manifestări creatoare pentru Germania, apoi aceasta se datorește spiritului de disciplină al familiei germane pe care l-a trăit așa de intens personalitatea lui Johann Sebastian Bach de pildă. Deci educația, ale cărei probleme așezate cu toată seriozitatea în școală au ca scop imediat alegerea elementelor pentru a forma specialiști precum și aceia de a trezi curente de muzică diletantă, este ceia care pregătește și intensitatea fenomenului creator.

Creația se desprinde însăși ca o parte a sistemului nostru de organizare. Singurul lucru care contează în acest domeniu este însă valoarea estetică, în stare să determine un stil de artă — și să asigure durabilitatea ei în veac. De aceia creatorul muzical nu poate fi supus decît propriei sale discipline de experiență artistică; fiind însă produsul natural a-l comunității naționale el se va așeza dela început pe linia destinului romînesc, scriind pentru multiplele nevoi ale societății muzicale și pentru idealul său de artă chiar dacă acesta nu este conform cu ceiace cred despre ceiace trebue să fie perfecțiunea creatoare contemporanii săi. cari pot să fie critici, educatori, interpreți, simpli ascultători sau chiar ei înșiși creatori. Ceiace spunea Schumann odată cu privire la împărțirea artiștilor creatori așezînd la dreapta pe păstrătorii tradiției, la stînga pe purtătorii bonetelor frigiene iar la mijloc pe cei creați de clipa de față și distruși de ea, va ilustra într'una veșnica luptă artistică între idei și curente, pentru a lămuri fața vremii artistice. Ea nu trebue exclusă așezînd peste creatori restricțiuni dogmatice, deoarece singurul care hotărește și experiența veacurilor trecute o dovedește cu prisosință, este timpul, înlăturînd odată cu ceiace nu este valoare și nedreptatea aprecierilor. In acest domeniu avem un drum deschis de înaintașii noștri. Școala de cor care ia naștere oarecum pe provincii scoțînd în evidență pe Chiriac, Vidu, Muzicescu, Porumbescu, evoluiază treptat către o tehnică proprie, astfel că începutul unei evoluții viitoare pare bine precizat prin factura modernă a școalei romînești. Se întrevede, judecînd realitățile, părăsirea definitivă a tendințelor de pseudo — morfoză — Spengler înțelege prin acest termen aplicat la cultură conținuturi ce se varsă în forme străine, neputînd cristaliza astfel în mod caracteristic materiei lor —, anume de a scrie lied-uri, rondo-uri, simfonii pe teme populare romî-

nești și de a așeza la temelia creației o concepție energetică de desvoltare autonomă a acestui material. Muzica romînească devine astfel, un cîmp de experiență din cele mai interesante ale veacului nostru în legătura ei nemijlocită cu elementele ritmice, melodice și formale ale cîntecului popular.

Față de celelalte arte, cum sunt cele plastice bunăoară, unde opera de artă capătă o legătură directă cu spectatorul, muzica are nevoie de interpret pentru a căpăta abia ființă. Aici se conturează în organizarea socială a muzicii un nou domeniu pe care îl definim ca fiind al *interpretării*. Pe aceasta se întemeiază în ultima vreme organizarea muzicală a țărilor apusene. S'ar putea spune chiar că acolo creația este subordonată interpretării, cînd se ține cont de facilitatea excepțională a unui intrumentist sau de capacitatea enormă a masselor orchestrale. La noi domeniul interpretării va cuprinde în organizare începînd cu ultimul dascăl de biserică și terminînd cu orchestra filarmonică și opera romînă, toate posibilitățile noastre de a face muzică, comunitățile de cîntec legionar și ostășesc, corurile sătești, asociațile corale orășenești, formațiunile instrumentale diletante și profesionale dela înjghebările de muzică de cameră pînă la orchestrele simfonice precum și interpreții cari activează individual. A le trezi la viață nouă și a le așeza în slujba culturii romînești, este cea mai grea problemă de organizare și trebue începută cît de curînd. In genere cei chemați în fruntea conducerii muzicale nu au timpul necesar să privească, în fond problema, fiind preocupați sau de activitatea personală sau de cea a instituției pe care o conduc. Nevoia de a organiza asociații corale peste întreaga țară sau de a stimula muzica de cameră în familia romînească este o problemă de care depinde viața muzicii romînești mai mult decît de funcționarea ireproșabilă a operei și orchestrei simfonice de stat. Desigur că metoda de organizare va trebui să fie adecvată posibilităților de lucru pe teren. Un mare rol în această acțiune îl va avea interpretul diletant. Odată cu el se ridică problema celui ce ascultă și pricepe muzica. Și aici prin ceiace presupunem *ascultare și pricepere* față de opera de artă muzicală, lucrurile nu pot fi lăsate în voia întîmplării. Introducerea muzicii în viața națiunii romînești, astfel cu ea să devină o necesitate de ordin spiritual se ridică din imperativele timpului nostru. In comunitatea țărănească auzirea este un proces natural care se întemeiază pe trăirea cîntecului, pe consumul produsului artistic al unei comuni-

tăţi cu un tip de simţire comun creatorului cît şi ascultătorului. Această comunitate, cum s'a putut constata din rezultatele ştiinţei muzicii comparate, rămîne străină, faţă de produsul artistic al altor comunităţi în mult mai mare măsură decît am fi înclinaţi să presupunem. Cum se explică de altfel evoluţia lentă a stilului muzicii populare cum şi păstrarea prin veacuri a ethosului ei sau a unor elemente al căror înţeles nu-l mai putem găsi decît cu greu. In sprijinul acestei afirmaţiuni aduc constatarea că acolo unde se ating două curente etnice, cum se intîmplă în valea superioară a Siretului între valurile slave venite dela nord şi cele romîneşti dela sud, interferenţa melodiilor este cu mult mai mică decum am fi înclinaţi să credem. In lumea cultă însă procesul de auzire este mult mai complicat. Auzirea unei sonate de pildă presupune o anumită structurare raţională a spaţiului sonor, cu cele două cîmpuri armonice, care nu poate fi auzită în mod inconştient. Este nevoie deci de iniţiere sistematică atît în muzica romînească cit şi în cea străină. Organizarea ascultătorilor nu este ceva nou. Aşa numitele comunităţi de concerte, unde pe un preţ redus se pot auzi — cicluri întregi de muzică, dau rezultatele cele mai bune. Aici se ridică rolul criticului de artă, nu pentru a da lecţii de creaţie compozitorilor — ceiace de obiceiu se întîmplă cînd criticul este un compozitor ratat —, ci de a îndruma viaţa artistică a comunităţii sale, punînd în lumina înţelegerii opera de artă muzicală.

Aceste domenii, al teoriei, al educaţiei, al creaţiei, al interpretării, al ascultării, pe cari le desprindem din analiza vieţii muzicale romîneşti şi a nevoilor ei, se completează cu ceiace am putea numi *politică muzicală*, unde s'ar lua toate măsurile de dirijare, de stimulare, de coordonare a faptelor în raport cu drumul în veac al naţiunii. Aici ar intra şi măsurile pentru eliminarea a tot ce ar putea influenţa dăunător puterea socială muzicală, cum ar fi eliminarea elementelor etnice parazitare infiltrate în cultura noastră. Şi aici se poate hotărî raportul nostru cu alte rasse cu cari ne legăm în istorie în ceiace priveşte schimbul de valori muzicale. Tot acest domeniu ne leagă şi de *partea economică şi juridică* a vieţii muzicale, care presupune mai întîi de toate asigurarea existenţei sociale a muzicantului. Acestuia trebue să i se asigure o viaţă onorabilă în statul legionar. Majoritatea muzicanţilor la noi se sbat în mizerie, neavînd asigurată nici pîinea de toate zilele. De aceia preocupările cu arta muzicală, cari impun ani de

muncă disciplinată, sunt lăsate la o parte pentru alegerea unor profesiuni practice mai bănoase, ceiace lasă o spărtură în trupul comunităţii naţionale.

Faţa economică a vieţii muzicale mai cuprinde şi comerţul muzical ce se îmbină strîns cu economia generală a ţării. Editura muzicală, care presupune muncitori tipografi specializaţi cum şi instalaţii speciale, impresariatele muzicale, în general schimbul de cărţi, note, instrumente muzicale, toate aceste susţin întreaga activitate muzicală a statului prin necesităţile materiale. Şi aici intrarea elementelor tinere se impune prin necesitate. O altă latură a problemei economice o prezintă fabricaţia instrumentelor muzicale. Sunt la noi meşteri lutieri şi trebue să tinem seamă de existenţa lor în organizarea vieţii muzicale economice. Necunoaşterea în această privinţă a valorii lemnului de resonanţă necesar construirii de instrumente a dat prilejul unor speculanţi evrei din Bucovina să-l exporteze ca simplu lemn de construcţie şi să cîştige milioane pe spinarea averilor Fondului bisericesc. Este un caz ca multe altele în care ignoranţa noastră a fost speculată. La acestea este de prisos să mai adăogăm că întreg comerţul muzical stă în mina evreilor şi că se impune o luptă de eliminare.

Dacă economicul dă viaţă activităţii spirituale *activitatea juridică* va veni să asigure cu legile statului dreptul muncii muzicale. Dreptul proprietăţii artistice a început şi la noi să devină o problemă. Există societatea compozitorilor romîni care îl percepe, însă cei cari cîştigă nu sunt creatorii autentici ci cei a căror marfă găseşte plasament, deci muzica uşoară. Vor trebui să se găsească soluţii de echitate prin organizarea echilibrată a celor trei părţi mari ce cuprind într'un tot valorile artistice şi economice şi criteriile juridice. In acest sens se poate vorbi şi despre muzică înţelegîndu-se prin organizarea ei raţională o putere a societăţii romîneşti aşa cum preconizează teoria socială a ei.

LIVIU RUSU

REVISTA CĂRŢILOR

CORNELIU Z. CODREANU, *Pentru Legionari*, ed. III.

Cartea Căpitanului e din nou răspîndită în văzul tuturor. Sunt cuprinse în ea nu numai liniile construcţiei statului romîn dar întreaga epocă de frămîntare a legionarismului retrăeşte sbuciumul ei pe fiecare pagină.

„Pentru Legionari" este o carte prin care nasc şi vor naşte

necontenit idei, oameni, înfăptuiri. Slova înțeleaptă și simțită îndeamnă, răscolește, blestemă și poruncește. Se vor scrie de-acum încolo nenumărate studii și exegeze despre adevărurile veșnice cuprinse în această biblie a romînismului.

Căpitanul a arătat drumul *omului nou;* el a descris în culori nespus de puternice jalea pămîntului romînesc, a rassei cutropite și stoarse de vlagă, a arătat prăpădul orașelor înstreinate, și a așezat școala și biserica pe noui temelii. Munca se desprinde din opera Căpitanului ca un etalon mai scump decît aurul, pentrucă el n'o privea numai sub latura utilului material ci mai ales din punctul de vedere al forței ei educative.

Trebue să subliniem că nici un bărbat politic, de cînd este poporul romîn, pînă la Corneliu Z. Codreanu, n'a reușit să închege acțiunea sa practică de pe teren într'un sistem de gîndire politică atît de adâncit ca acela pe care ni-l dă cartea *Pentru Legionari*. Acțiunea politică legionară este depășită prin amploarea și profunzimea revoluției spirituale din care face parte. Nimeni dintre reformatorii poporului nostru n'a putut să întreprindă o astfel de revoluție, făptuind-o, practicându-o și în acelaș timp să-i așeze articulațiile teoretice, să-i fixeze normele în scris.

Care om politic romîn, din epoca modernă, a ajuns la această altitudine de faptă și gîndire? N'am trăit destul cu spectacolul doctrinelor improvizate și radiodifuzate pe toate cărările? Nu ne-au copleșit teoriile țărăniste, liberaliste, socialiste; amestecuri hibride, surogate ale periferiei politice „mondiale"? Legi, paragrafe umflate, discursuri și îndrumări, scrisori și sfaturi pe văz și pe întuneric au inundat țara, toate în numele unei politici „raționale", cugetate, etc.

„Pentru Legionari" va rămîne cartea de temelie a poporului romîn, purificat, renăscut, ridicîndu-se drept, amenințător împotriva oricăror piedici.

Astăzi, noi, nevrednici prin ființa noastră umilă de-a cinsti amintirea jertfei și învierii prin martiriul Căpitanului, să-i învățăm gîndurile, să le pătrundem, străduindu-ne a le înțelege adevărata strălucire și tărie.

VASILE MARIN, *Crez de generație*, ed. III.

Numele celui ce a trecut în legendă alături de I. Moța deșteaptă vibrări ale sufletului în fața pildei pe care a dat-o. Curat ca lacrima, cuvîntul său se îndreaptă către camarazi. Cuvîntul morților este lege mai puternică decît a celor vii.

Generația lui Moța și Marin, generația Mișcării legionare, își citește crezul. Cu un cuvînt înainte scris de Căpitan („Cre-

dința legionară va înflori mai mîndră și mai biruitoare cu fiecare strop de sînge mai mult pe care-l vom da senin și cu sufletul plin de bucurie") și cu o prefață de Nae Ionescu, „Crez de generație" adună gîndurile inspirate ale lui Vasile Marin, parte publicate în „Axa", „Vestitorii", „Cuvîntul studențesc" ș. a., parte inedite din însemnările păstrate și transmise acum nouă.

REVISTA REVISTELOR

LIBERTATEA, Redactor sufletesc † Ion I. Moța, Fondator † Ioan Moța (sub îngrijirea lui Viorel Trifa), An. 38, No. 7).

Această „Foaie pentru săteni și muncitori întemeiată, la Orăștie în anul 1902", a pierdut pe conducătorul ei cel atît de scump tuturor Romînilor, pe părintele Ioan Moța. Libertatea pierde pe acel ce a creat-o, a îngrijit-o și i-a deschis gloria. Moartea preotului Ioan Moța a produs o adîncă durere întregului neam. Familia Moța, tatăl și fiul, a dat Romîniei legionare pilde de înalt romînism. Prin eroismul sfînt al lui Ionel Moța, mort în Spania, Romînia a vorbit tuturor neamurilor și a dovedit că ea are un rost în lume.

Acum cînd și părintele lui Ionel Moța, cel ce a pus toate străduințele sale pentru a putea trimite slovă curată sătenilor și muncitorilor, a trecut în rîndul celor drepți, se cuvine să cinstim „Libertatea", să îngrijim de ea.

Aducem aci închinarea cea mai pioasă în fața amintirii părintelui Moța, a cărui chip ne va rămâne veșnic întipărit în suflet.

MUNCITORUL LEGIONAR. *Director: George Macrin*, An. I, No. 1—2, seria II. Reapariția revistei legionare a muncitorilor în cadrul nouei organizații „Luptă și lumină" însemnează că făgașul cel bun și sănătos al muncitorimii este format și că de-acum înainte el va trebui să fie singurul făgaș al muncitorului romîn. transformat și avînd drepturi așa cum au fost fixate de către Căpitan. Primele două numere apărute deschid priveliști cu soare pentru muncitorime. Revista „Muncitorul legionar" este o revistă de educație legionară, de oglindire a vieții muncitorești, ea este un povățuitor al muncitorului. Aci își va afla muncitorul expuse durerile sale, de aci va primi învățătura dreaptă.

Amintim numele celor ce scriu pentru muncitori: V. Iasinschi, ministrul muncii, Corneliu Georgescu, subsecretar de stat, G. Macrin, T. Iliuț, V. Dova, preot Palaghită, Imbrescu, Dragoș Vitencu ș. a. **LEON ȚOPA**

INSTITUTUL DE
ARTE GRAFICE
AL ZIARULUI
UNIVERSUL
BUCUREȘTI, STR.
BREZOIANU, 23-25

7 Lei Exemplarul